

Державна служба України з надзвичайних ситуацій

**Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності**

**XIV Міжнародна
науково-практична конференція
молодих вчених, курсантів та студентів**

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ СИСТЕМИ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Львів - 2019

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ,
ПОЛЬСЬКОЮ ТА РОСІЙСЬКОЮ
МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*XIV Міжнародної науково-
практичної конференції
молодих вчених, курсантів
та студентів*

**ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

Львів – 2019

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- д-р с.-г. наук **Кузик А.Д.** – головний редактор
д-р техн. наук **Гащук П.М.**
д-р техн. наук **Гуліда Е.М.**
д-р техн. наук **Зачко О.Б.**
д-р техн. наук **Ковалишин В.В.**
д-р психол. наук **Кривошишина О.А.**
д-р фіз.-мат. наук **Стародуб Ю.П.**
д-р фіз.-мат. наук **Тацій Р.М.**
канд. техн. наук **Башинський О.І.**
канд. техн. наук **Горностай О.Б.**
канд. філол. наук **Дробіт І.М.**
канд. техн. наук **Ємельяненко С.О.**
канд. геол. наук **Карабин В.В.**
канд. техн. наук **Кирилів Я.Б.**
канд. істор. наук **Лаврецький Р.В.**
канд. фіз.-мат. наук **Меньшикова О.В.**
канд. техн. наук **Паснак І.В.**
канд. екон. наук **Повстин О.В.**
канд. техн. наук **Ренкас А.Г.**
канд. техн. наук **Рудик Ю.І.**
канд. психол. наук **Слободяник В.І.**

**ОРГАНІЗАТОР
ТА ВИДАВЕЦЬ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

**Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
Друк на різнографі**

Хлевной О.В.
Трачук О.В.

Відповідальний за друк

Фльорко М.Я.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79,
тел/факс 233-00-88

Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності: Зб. наук. праць XIV Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, курсантів та студентів. – Львів: ЛДУ БЖД, 2019. – 469 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами XIV Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, курсантів та студентів «Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- Пожежна та техногенна безпека;
- Організаційно-правові аспекти забезпечення безпеки життєдіяльності;
- Організація проведення аварійно-рятувальних робіт та гасіння пожеж;
- Екологічні аспекти безпеки життєдіяльності;
- Інформаційні технології у безпеці життєдіяльності;
- Управління проектами та програмами у безпеці життєдіяльності;
- Промислова безпека та охорона праці;
- Природничо-наукові аспекти безпеки життєдіяльності;
- Соціальні, психолого-педагогічні аспекти та гуманітарні засади безпеки життєдіяльності;
- Цивільний захист.

© ЛДУ БЖД, 2019

Здано в набір 04.03.2019. Підписано до друку 21.03.2019. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 29,75.

Гарнітура Times New Roman.

Друк на різнографі. Наклад: 100 прим.

Друк: ЛДУ БЖД

вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

ldubzh.lviv@mns.gov.ua

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів посилання на збірник обов'язкове.

Секція 2**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

<i>Гриновець О. Ф., Горпинюк В. І.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОСНАЩЕННЯ ГАЗОДИМОЗАХИСНИКІВ СИГНАЛІЗАТОРАМИ НЕРУХОМОСТІ	77
<i>Добрянська О. М.</i> ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ	79
<i>Лендєл В. І.</i> ПРОБЛЕМИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	81
<i>Понсуй В. Г.</i> АНАЛІЗ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СИЛ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ	83
<i>Токарська В. С.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ У ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	85
<i>Трояновський І. В.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ПРАВОВОГО ПОЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ	87
<i>Фориляк В. М.</i> ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ БОРОТЬБИ З ТЕРОРИЗМОМ З ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ	90

Секція 3**ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ
АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ РОБІТ ТА ГАСІННЯ ПОЖЕЖ**

<i>Биков І. М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ГАСІННЯ ЕЛЕКТРОАВТОМОБІЛЯ	92
<i>Демчук В. В.</i> ДЕКОНТАМІНАЦІЙНЕ СОРТУВАННЯ ПОСТРАЖДАЛИХ ПІД ЧАС НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	94
<i>Кислов А. В.</i> ПРОВЕДЕННЯ ДЕКОНТАМІНАЦІЇ ПІД ЧАС ЛІКВІДАЦІЇ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	96
<i>Корнецька Т. М., Сапошинський Я. Т.</i> ГАСІННЯ ПОЖЕЖ НА СКЛАДАХ ЛІСОМАТЕРІАЛІВ	98
<i>Мних М.-М. Р.</i> ЗАХОДИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ І ГАСІННЯ ТОРФ'ЯНИХ ПОЖЕЖ НА ТЕРИТОРІЇ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	100
<i>Петриковський А. І.</i> РОЗРАХУНОК ВОГНЕСТІЙКОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ ВНАСЛІДОК ПОЖЕЖІ РОЗРАХУНКОВИМ МЕТОДОМ	102
<i>Плешаков Є. С.</i> МЕТОДИКА ПЕРЕПРАВИ ЧЕРЕЗ ГІРСЬКУ РІЧКУ	104
<i>Рузицький Д. В.</i> ПРИНЦИПИ ЕВАКУАЦІЇ ТА ТРАНСПОРТУВАННЯ ПОТЕРПІЛИХ	106
<i>Скорупнін О. В., Карнов В. О.</i> МЕТОДИКА КОРЕКЦІЇ ОСВІТЛЕННЯ ЗОБРАЖЕНЬ ПРИ ПОПЕРЕДНЬОМУ АНАЛІЗІ НАСЛІДКІВ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ	108

УДК 331.453

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ У ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Токарська В.С.
Станіславчук О.В.

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Школа – це місце, де учні одержують знання та одержують навички спілкування, а для вчителів це місце праці. Законодавством України зазначено, що всі працівники освітньої установи, як і учні повинні бути навчені правилам безпечної поведінки. Цьому питанню сьогодні у школах приділяють велику увагу, але попри це основною причиною нещасних випадків переважно залишаються власна неуважність дитини чи працівника, і нерідко через свідоме нехтування правилами безпеки життєдіяльності. Високий показник травмування дітей у закладах освіти пояснюється їхніми віковими особливостями. Особливо це стосується 13-15 річних учнів, у яких прояви нерозсудливої сміливості затьмарюють важливість безпечної поведінки. Показник випадків дитячого травматизму сягає 26% від загального, а на шкільний травматизм припадає 12-16%, який переважно стається на уроках фізичної культури, трудового навчання, під час активного руху на уроках та перервах. Серед працівників освіти нещасні випадки зазвичай стаються через падіння під час поспішного руху через неуважність.

Проаналізувавши чинне законодавство щодо організації освітнього процесу та забезпечення його безпеки, а також в результаті проведеного моніторингу щодо забезпечення рівня безпеки у закладах середньої освіти та дослідження існуючих ризиків складено перелік найпоширеніших потенційних небезпек для життя та здоров'я учасників навчально-виховного процесу у сучасних школах. Під час досліджень було приділено особливу увагу адаптації заходів безпеки до нових форм ведення освітнього процесу, таких як інклюзивна освіта та нова українська школа, а також складено перелік питань, на котрі необхідно звернути увагу під час формування запобіжних заходів. Чи не найпоширеніша і не найактуальніша проблема сьогоднішніх шкіл, це прояви неконтрольованої агресії учнів та булінгу, вирішенню якої сьогодні приділяється велика увага. Що стосується учасників освітнього процесу, то вони повинні володіти інформацією щодо дій у разі прояву щодо них мобінгу та булінгу.

Наступна небезпека – невідомий газ, який поширюють на шкільних заходах, у приміщеннях та на території школи, а також вибухонебезпечні та невідомі предмети. Крім цього, на територію школи часто потрапляють особи, не пов'язані з навчальним процесом і своєю поведінкою становлять загрозу для учнів та працівників школи. Внаслідок низки таких подій, що відбулися протягом останнього часу, МОН України було рекомендовано посилити охоронні заходи, провести оснащення будівель та шкільних тери-

торій камерами відеонагляду з пультами управління, що таки повільно реалізовується. Незважаючи на ці позитивні зміни, працівникам освітніх закладів необхідно також покладатися на свою пильність та свідомість учнів з питань безпеки, проводити роз'яснювальну роботу серед учнів, батьків, працівників закладу, а також проводити навчання та відпрацювання дій на випадок розпилення невідомого газу, виявлення на території школи вибухонебезпечних чи невідомих предметів та у разі терористичної загрози.

Пожежі у школах – це не поодинокі випадки, які повинні були б спонукати поставитися серйозно до забезпечення пожежної безпеки у закладах, де перебуває велика дітей та працівників. Проте перевірки з питань пожежної безпеки перед початком навчального року показують, що мізерний відсоток шкіл відповідають вимогам. Перелік порушень є величезним, тільки на Одещині – таких виявлено 16000. Зрозуміло, що необхідно беззаперечно усувати виявлені порушення та запобігати появі нових, дотримуючись чинних норм та вимог, а також профілактичних заходів. Тому Наказ МОН «Правила пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України» має бути настільною книгою адміністрації та кожного працівника закладу, де зазначені основні протипожежні заходи, серед яких: постійний контроль з боку адміністрації за станом пожежної безпеки; призначення відповідального за пожежну безпеку; регулярне навчання та інструктажі працівників з пожежної безпеки; організація з учнів школи дружини юних пожежників; регулярний огляд приміщень та території щодо дотримання протипожежного режиму; ознайомлення дітей з місцем розміщення та правилами користування планами евакуації; ознайомлення працівників школи та старшокласників з місцем розміщення протипожежних засобів та навчання користування ними та надання домедичної допомоги.

При плануванні протипожежних заходів необхідно враховувати специфіку навчального закладу: наявність приміщень різного призначення та перебування в одній будівлі одночасно дітей різних вікових груп, а також дітей з особливими потребами.

Крім описаних проблем були виявлені і такі як: аварійний стан будівель та приміщень шкіл, смертельні випадки на уроці фізкультури, небезпеки, пов'язані з проведенням ремонтних робіт, недотриманням санітарно-гігієнічних вимог, а також джерелами небезпек, пов'язаними з виконанням тендерних робіт.

Сучасний підхід до забезпечення безпеки людини передбачає управління ризиками, яке дозволяє ефективно запобігати виникненню різноманітних несприятливих чи надзвичайних подій, знижуючи їх до мінімуму або й усуваючи їх. Створення системи управління ризиками сприяє успішному функціонуванню економічних, управлінських процесів, виробничої галузі як у світі, так і в Україні, тому доцільно створити таку систему і у закладах середньої освіти.